

κριτική

Εξαπάτηση, εκδίκηση και τιμωρία

Μια παρέκκλιση της συνήθους αφήγησης του **σκανδιναβικού νουάρ** από τη γνωστότερη **εκπρόσωπό του**

ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Η Καμίλα Λέκμπεργκ (Φιελμπάκα, 1974), μία από τις δημοφιλέστερες συγγραφείς αστυνομικών μυθιστορημάτων της Σουηδίας και της Σκανδιναβίας, στο καινούργιο της μυθιστόρημα κάνει μια υπέρβαση. Εγκαταλείπει το γνωστό μοτίβο της σκανδιναβικής αστυνομικής λογοτεχνίας, όπου η ανακάλυψη ενός νεκρού κινητοποιεί την αστυνομία ώστε να εξιχναστεί το έγκλημα και ένας αστυνομός κάνει έρευνα για την αποκάλυψη του δολοφόνου. Εδώ, στο *Χρυσό κλουβί*, καταπιάνεται με ένα διαφορετικό θέμα που δεν έχει αγριότητες και διαταραγμένους ήρωες, ούτε δολοφονημένα παιδιά, ωστόσο μιλάει για το σκοτεινό παρελθόν κάποιων ανθρώπων και την ενδοοικογενειακή βία.

Η ιστορία της αναφέρεται στην ευτυχισμένη οικογένεια της Φέι, μιας δυνατής και φιλόδοξης γυναίκας, η οποία αφηγείται τα παιδικά της χρόνια στη Φιελμπάκα (υπάρχουν δύο αφηγήσεις, η πρωτοπρόσωπη της κεντρικής ηρωίδας και η τριτοπρόσωπη της συγγραφέως). Εκείνα τα χρόνια δεν ήταν καθόλου ειδυλλιακά, η Φέι (τότε λεγόταν Ματίλντα) που ζούσε με τους γονείς και τον αδελφό της, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη γενέτειρά της και να καταφύγει στη Στοκχόλμη, μια εξάισια πόλη, την οποία αγάπησε από την πρώτη στιγμή. Αυτό που μαθαίνει ο αναγνώστης είναι πως το σπίτι της ήταν αφιλόξενο, ο πατέρας της συμπεριφερόταν με βιαιότητα και κάποια στιγμή το παράκανε: προκλήθηκε ένας θάνατος.

Η Καμίλα Λέκμπεργκ

Στη Στοκχόλμη, η Φέι, γοητευμένη από την κοινωνική ζωή, θαμπαμένη από τα ξενύχτια και τις νεανικές διασκεδάσεις, αποφασίζει να ξεχωρίσει, να γίνει κάποια, μια σπουδαία – αλλά και να χαρεί το σεξ: ο πρώτος μεγάλος της έρωτας ήταν ο Βίκτωρ. Αποφασισμένη να μεγαλοφυγίσει πάση θυσία, αδίστακτη, κρύβοντας το παρελθόν της, λέει πως οι γονείς της σκοτώθηκαν σε τροχαίο δυστύχημα και πως δεν έχει αδελφία – ο αδελφός της ο Σεμπάστιαν βρέθηκε κρεμασμένος με μια ζώνη. Και ύστερα γνωρίζει τον Τζακ, τον παντρεύεται και τον βοηθάει να γίνει πλούσιος επιχειρηματίας. Μαζί του αποκτά τη Ζιλιέν και είναι ευτυχισμένη. Θέλει όμως να έχει αυτή τον έλεγχο, απαιτεί να τον εξουσιάζει. Και όταν ο Τζακ βρίσκει ερωμένη, της ζητάει διαζύγιο. Μάταια η Φέι τον ικετεύει να της δώσει μια ευκαιρία ακόμα – ο εξευτελισμός της γίνεται

τέλειος. Και ύστερα αποφασίζει να τον τιμωρήσει για όλα, ή όπως διαβάζουμε, «να τον συντρίψει». Μόλις τα καταφέρει αισθάνεται ικανοποίηση, η εκδίκησή της είναι απόλυτη, ενώ ήδη έχουν εκδηλωθεί τα έμφυτα ή τα επίκτητα δολοφονικά της ένστικτα.

Το μυθιστόρημα μπορεί να χαρακτηριστεί και ως κοινωνικό. Η συγγραφέας διηγείται την ιστορία της ηρωίδας της και παράλληλα μιλάει για τη σύγχρονη σουηδική κοινωνία, η οποία είναι μάλλον άγνωστη σε όσους δεν έχουν ζήσει στη Σουηδία, όπου οι άνθρωποι είναι βεβαίως γήινοι με αρετές και ελαττώματα, όπως όλος ο κόσμος. Υπάρχει αντιπαλότητα ανάμεσα στους ανεκτικούς κατοίκους της Στοκχόλμης και εκείνους, τους περιέργους και υποκριτές, της επαρχίας – οι δεύτεροι θεωρούνται και αποκαλούνται «χωριάτες». Επίσης, πολλές κυρίες της ανώτερης κοι-

νωνίας της Στοκχόλμης έχουν ως μοναδικό μέλημα το να φέρουν στον κόσμο παιδιά, που τα καταστρέφουν κανακευοντάς τα, και ύστερα ασχολούνται με γιόγκα, με μανικιούρ, με τις ντανάδες, και κυρίως κάνουν τα στραβά μάτια όταν οι άνδρες τους έχουν φιλενάδα.

Διαψεύδοντας εκείνους που θεωρούσαν (ή συνεχίζουν να θεωρούν) τη Σουηδία ως μια χώρα ονειρεμένη, χωρίς προβλήματα και εγκληματικότητα, η συγγραφέας ισχυρίζεται πως η εικόνα αυτή είναι επίπλαστη και εξωπραγματική, έτσι τολμάει να την παρουσιάσει με ωμότητα σε όσους το αγνοούν. Το *Χρυσό κλουβί*, μια ιστορία εξαπάτησης, εκδίκησης και τιμωρίας, είναι ψυχολογικό θρίλερ με φεμινιστικά μηνύματα (στόχος του είναι το γυναικείο κοινό), καθώς η ηρωίδα παίρνει τη ζωή της – και τη ζωή των άλλων – στα χέρια της.

CAMILLA LACKBERG
Το χρυσό κλουβί

Μετάφραση
Γρηγόρης
Κονδύλης.
Εκδόσεις
Μεταίχμιο, 2019,
σελ. 424,
τιμή 18,80 ευρώ

ΦΩΤΟ: PASCAL EBAY/TON ALBIA